

öp toplama ihalesi, cadde sokak meydan ve pazar yerlerinin makinelerle süpürülmesi amacıyla şoför ve personel hariç olmak üzere araç kiralanması işine ilişkin olarak düzenlendiği Tebliği maddesi uyarınca araç kiralama hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve hizmet yeterlik belgesinin istenmemesi gerektiği hususları göz önünde bulundurulduğunda, idare tarafından söz konusu belgelerin yeterlik kriteri

olarak belirlenmesinin uygun olmadığı anlaşılmış olup, başvuru sahibinin kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve hizmet yeterlik belgesinin istekliler tarafından teklif dosyasında sunulmasının istenemeyeceği hk karar

ihale kararı özeti

[hizmet alımı ihaleleri](#)nde isteklilerin teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu gösteren ve ihale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan, ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgeler ile geçici teminatın idareler tarafından yeterlik kriteri olarak belirlenmesinin zorunlu olduğu, ihale konusu işin niteliğine göre banka referans mektubunun, son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan hizmet alımlarına ilişkin deneyimi gösteren belgelerin, isteklinin üretim ve/veya imalat kapasitesine, araştırma-geliştirme faaliyetlerine ve kaliteyi sağlamasına yönelik belgelerin, işin niteliğinin gerektirdiği hallerde ihale konusu işin yapılabilmesi için idarenin istekliye ait olmasını gerekli gördüğü tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgelerin yeterlik kriteri olarak belirlenmesi hususunda ise idarelere takdir yetkisi tanındığı,

öte yandan araç kiralama hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve hizmet yeterlik belgesinin idareler tarafından istenmemesi gerektiğ

İhale İtirazen şikayet konusu

İdari Şartname'de K1 yetki belgesinin veya C1, L1, L2, R2 yetki belgelerinden en az birinin, geçici teminat mektubunun, banka referans mektubunun, iş deneyim belgesinin, 6 adet 2019 model aracın kendi malı olduğunu gösteren belgelerin, kalite yönetim sistem belgesinin, çevre yönetim sistem belgesinin ve TSE 12652 araç kiralama hizmet yeterlik belgesinin istekliler tarafından teklif dosyasında sunulması gerektiğinin düzenlendiğ, ancak bahse konu belgelerin tamamını sunabilecek istekli sayısının çok az olduğu, dolayısıyla anılan belgelerin bir arada istenmesinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun rekabet ilkesine aykırılık teşkil ettiğ,

KİK İhale karar Gerekçesi

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde "İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliğ, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur..." hükmü,

Bahse konu Kanun'un "İhaleye katılımında yeterlik kuralları" başlıklı 10'uncu maddesinde "İhaleye katılacak isteklilerden, ekonomik ve malî yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin olarak aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenebilir:

a) Ekonomik ve malî yeterliğın belirlenmesi için;

1) Bankalardan temin edilecek isteklinin malî durumu ile

ilgili belgeler,

...

b) Mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi için;

1) İsteklinin, mevzuatı gereği ilgili odaya kayıtlı olarak faaliyette bulunduğunu ve teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu kanıtlayan belgeler,

2) İstekli tarafından kamu veya özel sektöre bedel içeren bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin olarak;

d) Son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan mal ve hizmet alımlarına ilişkin deneyimi gösteren belgeler,

...

3) İsteklinin üretim ve/veya imalat kapasitesine, araştırma-geliştirme faaliyetlerine ve kaliteyi sağlamasına yönelik belgeler,

...

6) İhale konusu işin yerine getirilebilmesi için gerekli görülen tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler,

...

İhale konusu işin niteliğine göre yukarıda belirtilen bilgi veya belgelerden hangilerinin yeterlik değerlendirmesinde kullanılacağı, ihale dokümanında ve ihale veya ön yeterliğe ilişkin ilân veya davet belgelerinde belirtilir..." hükmü,

Aynı Kanun'un "Geçici teminat" başlıklı 33'üncü maddesinde "İhalelerde, teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, istekli tarafından verilecek tutarda geçici

teminat alınır...” hükmü,

Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin “Temel ilkeler” başlıklı 4'üncü maddesinde “(1) İdareler, yapacakları ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur...” hükmü,

Söz konusu Yönetmelik'in “Yeterliğin belirlenmesinde uyulacak ilkeler” başlıklı 28'inci maddesinde “(1) Ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin saptanması amacıyla öngörülecek değerlendirme kriterleri ve istenecek belgeler, rekabeti engelleyecek şekilde belirlenemez.” hükmü,

Anılan Yönetmelik'in 29'uncu maddesinde “(1) Ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliğin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere istenecek belgeler aşağıdaki esaslara göre belirlenir:

a) İhale konusu işin yaklaşık maliyetine bakılmaksızın tüm ihalelerde; adayın veya isteklinin teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu gösteren belgelerin,

...

idarelerce istenilmesi zorunludur.

...

(4) Yukarıda sayılan belgeler dışında, Kanununun 10 uncu maddesinde yer alan diğer belgelerden hangilerinin yeterlik değerlendirmesinde kullanılmak üzere isteneceği, ihale konusu işin niteliğine uygun biçimde ve bu Yönetmelikte düzenlenen

esaslar çerçevesinde idare tarafından belirlenir...” hükmü,

Aynı Yönetmelik'in “Bankalardan temin edilecek belgeler” başlıklı 34'üncü maddesinde “(1) Mali durumu göstermek üzere bankalardan temin edilecek yeterlik belgesi, banka referans mektubudur...” hükmü,

Söz konusu Yönetmelik'in “Aday veya isteklinin mesleki faaliyetini sürdürdüğünü ve teklif vermeye yetkili olduğunu gösteren belgeler” başlıklı 38'inci maddesinde “...(4) İhale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan ve ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgelerin adaylar veya istekliler tarafından sunulmasına ilişkin hükümlere, ilan ve ön yeterlik şartnamesi veya idari şartnamede yer verilir. İş ortaklarının her birinin söz konusu belgeleri ayrı ayrı sunması, konsorsiyumda ise her bir ortağın kendi kısmına ilişkin belgeleri sunması zorunludur.” hükmü,

Anılan Yönetmelik'in “Makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler ve kapasite raporu” başlıklı 41'inci maddesinde “(1) İşin yapılabilmesi için gerekli görülen makine, teçhizat ve diğer ekipmanın sayısına ve niteliğine dokümanda yer verilir. Makine, teçhizat ve ekipman için kendi malı olma şartının aranmaması esastır. Ancak idare, işin niteliğinin gerektirdiği hallerde, ihale konusu işin yapılabilmesi için adaya veya istekliye ait olmasını gerekli gördüğü makine, teçhizat ve diğer ekipmanı yeterlik kriteri olarak belirleyebilir...” hükmü,

Bahse konu Yönetmelik'in “Kalite ve standarda ilişkin

belgeler” başlıklı 42’nci maddesinde “İşin niteliği göz önünde bulundurularak ön yeterlik şartnamesi ve idari şartnamede; kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi, hizmet yeterlilik belgesine...ilişkin düzenleme yapılabilir...” hükmü,

Anılan Yönetmelik’in “Teminatlar” başlıklı 55’inci maddesinde “(1) İhalelerde, teklif edilen bedelin yüzde üçünden az olmamak üzere, istekli tarafından verilecek tutarda geçici teminat alınır.” hükmü,

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Kalite ve standarda ilişkin belgeler” başlıklı 74’üncü maddesinde “74.5. Hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi ve/veya çevre yönetim sistem belgesinin istenip istenmeyeceği, 74.7. maddesindeki açıklama ve aşağıdaki esaslara uygun olarak idarelerce belirlenecektir.

74.5.1. İdarelerin kendi hizmet binalarında veya diğer görev sahalarında gerçekleştirilen hizmet alımı ihaleleri (örneğin; temizlik, özel güvenlik, hasta ve ziyaretçi yönlendirme, veri işleme ve otomasyon sisteminin işletimi, yemek hazırlama ve dağıtım hizmetleri gibi) ile personel/ öğrenci taşıma hizmetleri ve araç kiralama hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi istenmeyecektir.

74.5.2. İdarelerin kendi hizmet binalarında veya diğer görev sahalarında gerçekleştirilen hizmetler (örneğin; temizlik, özel güvenlik, hasta ve ziyaretçi yönlendirme, veri işleme ve otomasyon sisteminin işletimi, yemek hazırlama ve dağıtım hizmetleri gibi) ile niteliği gereği çevre yönetim sistem belgesi istenmesi uygun olmayan hizmet alımı ihalelerinde (personel ve öğrenci taşıma hizmetleri, araç kiralama, mesleki eğitim, toplantı ve organizasyon hizmetleri gibi) çevre yönetim sistem belgesi istenmeyecektir.

74.6. Hizmet yeterlilik belgesinin kuruluş yapısı, planlama faaliyetleri ve sorumluluklar göz önünde bulundurulduğunda; idarelerin kendi hizmet binalarında gerçekleştirilen hizmetler (idarelerin hizmet binalarında, servislerce gerçekleştirilecek montaj, bakım ve onarım hizmetleri hariç) ile niteliği gereği hizmet yeterlilik belgesi istenmesi uygun olmayan (personel ve öğrenci taşıma hizmetleri, araç kiralama, mesleki eğitim, toplantı ve organizasyon hizmetleri gibi) ihalelerde bu belge istenmeyecektir...” açıklaması yer almaktadır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hüküm ve açıklamalarından; hizmet alımı ihalelerinde isteklilerin teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu gösteren ve ihale konusu işin yerine getirilmesi için alınması zorunlu olan, ilgili mevzuatında o iş için özel olarak düzenlenen sicil, izin, ruhsat vb. belgeler ile geçici teminatın idareler tarafından yeterlik kriteri olarak belirlenmesinin zorunlu olduğu, ihale konusu işin niteliğine göre banka referans mektubunun, son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan hizmet alımlarına ilişkin deneyimi gösteren belgelerin, isteklinin üretim ve/veya imalat kapasitesine, araştırma-geliştirme faaliyetlerine ve kaliteyi sağlamasına yönelik belgelerin, işin niteliğinin gerektirdiği hallerde ihale konusu işin yapılabilmesi için idarenin istekliye ait olmasını gerekli gördüğü tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgelerin yeterlik kriteri olarak belirlenmesi hususunda ise idarelere takdir yetkisi tanındığı, öte yandan araç kiralama hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve hizmet yeterlik belgesinin idareler tarafından istenmemesi gerektiği anlaşılmaktadır.

İdari Şartname'nin “İhale konusu işe ilişkin bilgiler” başlıklı 2'nci maddesinde “2.1. İhale konusu hizmetin;

a) Adı: 01/10/2020-30/09/2023 tarihleri arasında Etimesgut İlçesi Sınırları Dâhilinde Çöplerin Toplanması, Nakli, Cadde, Sokak Meydan ve Pazar Yerlerinin Makine Marifetiyle Süpürülmesi Amacıyla Araç Kiralama İşi

b) Miktarı ve türü: Etimesgut İlçesi Sınırları Dâhilinde Çöplerin Toplanması, Nakli, Cadde, Sokak, Meydan ve Pazar Yerlerinin Makine Marifetiyle Süpürülmesi Amacıyla Şoför ve Personel Hariç Olmak Üzere Araç Kiralama İşi

17 adet en az 15+1,5 m³, 1 adet en az 8+1 m³, 10 adet en az 15+1,5 m³ vinçli çöp kamyonu, 6 adet (en az 6 m³) vakumlu yol süpürme aracı, 2 adet (en az 8 m³) vakumlu yol süpürme aracı, 1 adet (en az 5 m³) açık kasa kamyon, 4 adet çift kabin kamyonet, 1 adet mobil jet tip konteyner yıkama aracı, 2 adet 19+1 minibüs ve 3 adet binek (bölge kontrol) araç (en az 1500 cc motor gücüne sahip, dizel ve otomatik) şoför ve personel hariç olmak üzere araç kiralama işi..." düzenlemesi,

Aynı Şartname'nin "İhaleye katılabilmek için gereken belgeler ve yeterlik kriterleri" başlıklı 7'nci maddesinde "7.1. İsteklilerin ihaleye katılabilmeleri için aşağıda sayılan belgeleri teklifleri kapsamında sunmaları gerekir:

...

ç) Bu Şartnamede belirlenen geçici teminata ilişkin standart forma uygun geçici teminat mektubu veya geçici teminat mektupları dışındaki teminatların Saymanlık ya da Muhasebe Müdürlüklerine yatırıldığını gösteren makbuzlar,

...

h) İstekliler Ulaştırma Bakanlığı Kara Ulaştırma Genel Müdürlüğünden almış oldukları K1 yetki belgesinin veya C1, L1, L2, R2 yetki belgelerinden en az birinin aslını veya noter

tasdikli suretini ibraz edeceklerdir.

...

7.4.1. İsteklinin teklif ettiği bedelin % 10'undan az olmamak üzere bankalar nezdindeki kullanılmamış nakdi veya gayri nakdi kredisi ya da üzerinde kısıtlama bulunmayan mevduatını gösteren banka referans mektubu sunması zorunludur...

...

7.5. Mesleki ve teknik yeterliğe ilişkin belgeler ve bu belgelerin taşınması gereken kriterler:

7.5.1. İsteklinin teknolojik ürün deneyim belgesi ya da yurt içinde veya yurt dışında kamu veya özel sektörde bedel içeren tek bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin olarak;

...

İstekli tarafından teklif edilen bedelin % 30'undan az olmamak üzere, ihale konusu iş veya benzer işlere ait tek sözleşmeye ilişkin iş deneyimini gösteren belgelerin veya teknolojik ürün deneyim belgesinin sunulması gerekir...

7.5.2. "En az 15+1,5 m³" sıkıştırırmalı 2019 model ve üzeri 2 adet çöp kamyonu, "en az 15+1,5 m³" sıkıştırırmalı vinçli 2019 model ve üzeri 1 adet çöp kamyonu, 1 adet "en az 6 m³" 2019 model ve üzeri vakumlu yol süpürme aracı, 1 adet "en az 8 m³" 2019 model ve üzeri vakumlu yol süpürme aracı, 1 adet 2019 model ve üzeri mobil jet tip konteyner yıkama aracının; ruhsat, demirbaş veya amortisman defterinde kayıtlı olduğuna dair noter tespit tutanağı ya da yeminli mali müşavir raporu, serbest muhasebeci mali müşavir raporu veya serbest muhasebeci raporu ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

7.5.3. Kalite Yönetim Sistem Belgesi ISO 9001, Çevre Yönetim

Sistem Belgesi 14001 ve TSE 12652 Araç Kiralama Hizmet Yeterlilik Belgesi...” düzenlemesi,

Teknik Şartname'nin “Araçlarla ilgili mükellefiyetler” bölümünde “8-İhale kapsamında çalıştırılacak araçların, idarenin sevk ve idaresinde kullanılmasına yönelik şoför, operatör, işçi vb. insan kaynağı ihtiyacı idare tarafından sağlanacaktır...” düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda aktarılan ihale dokümanı düzenlemelerinden; inceleme konusu ihalenin Etimesgut ilçesi sınırları dâhilindeki çöplerin toplanması, nakli, cadde, sokak meydan ve pazar yerlerinin makinelerle süpürülmesi amacıyla şoför ve personel hariç olmak üzere araç kiralanması işine ilişkin olarak düzenlendiği; söz konusu ihalede K1, C1, L1, L2, R2 yetki belgelerinden en az birinin, geçici teminata ilişkin standart forma uygun geçici teminat mektubu veya geçici teminat mektupları dışındaki teminatların Saymanlık ya da Muhasebe Müdürlüklerine yatırıldığını gösteren makbuzların, banka referans mektubunun, ihale konusu iş veya benzer işlere ait tek sözleşmeye ilişkin iş deneyimini gösteren belgelerin veya teknolojik ürün deneyim belgesinin, 6 adet aracın isteklinin kendi malı olduğunu gösteren belgelerin, Kalite Yönetim Sistem Belgesi ISO 9001, Çevre Yönetim Sistem Belgesi 14001 ve TSE 12652 Araç Kiralama Hizmet Yeterlilik Belgesinin idare tarafından yeterlik kriteri olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

Kamu ihale mevzuatında idareler tarafından hangi hususların yeterlik kriteri olarak belirlenebileceği düzenlenmiş, ancak idareler tarafından belirlenecek yeterlik kriteri sayısına ilişkin herhangi bir sınırlamaya gidilmemiştir. Öte yandan söz konusu kriterlerin verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya

yönelik olması, rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlaması gerekmektedir. Mevzuatta belirlenen kriterler haricinde bir yeterlik kriterine yer verilmesi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun rekabet, güvenirlik, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve kaynakların verimli kullanılması ilkelerine aykırılık teşkil edecektir.

Tüm bu tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde; inceleme konusu ihalede, ihale konusu işin niteliği göz önünde bulundurularak idarenin takdir yetkisi kapsamında yeterlik kriteri olarak belirlediği belgelerin birlikte istenilmesinin mevzuata aykırılık teşkil etmediği anlaşıldığından başvuru sahibinin "bahse konu belgelerin tamamını sunabilecek istekli sayısının çok az olduğu, dolayısıyla anılan belgelerin bir arada istenmesinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun rekabet ilkesine aykırılık teşkil ettiği" yönündeki iddiasının yerinde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öte yandan inceleme konusu ihalenin Etimesgut ilçesi sınırları dâhilindeki çöplerin toplanması, nakli, cadde, sokak meydan ve pazar yerlerinin makinelerle süpürülmesi amacıyla şoför ve personel hariç olmak üzere araç kiralanması işine ilişkin olarak düzenlendiği, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 74.5'inci maddesi uyarınca araç kiralama hizmet alımı ihalelerinde kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve hizmet yeterlik belgesinin istenmemesi gerektiği hususları göz önünde bulundurulduğunda, idare tarafından söz konusu belgelerin yeterlik kriteri olarak belirlenmesinin uygun olmadığı anlaşılmış olup, başvuru sahibinin "kalite yönetim sistem belgesi, çevre yönetim sistem belgesi ve hizmet yeterlik belgesinin istekliler tarafından teklif dosyasında sunulmasının istenemeyeceği" yönündeki iddiasının yerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

KİK Kararı No:

Toplantı No	: 2020/036
Gündem No	: 33
Karar Tarihi	: 19.08.2020
Karar No	: 2020/UH.I-1416